

[A. C. Normann.]

punkt og som formand for de konservative at tage afstand i et skæbnespørgsmål for store dele af venstre, hans partis store oppositionspartner. Jeg tilstår uden nogen form for malice, at det ærede medlem for mig at se har vist, at det er hans vilje her at lade samfundshensyn stå over partipolitiske. Det har ikke mindsket respekten for hans personlighed og kan måske hos nogle, der trænger dertil, bidrage til en roligere vurdering af spørgsmålet end hidtil. Vi står vel nu umiddelbart foran den periode, da et mere afklaret skøn forhåbentlig kan dannes. Linjerne for de seks træder efterhånden frem, og vi ved, at betænkningen om den nordiske unionstanke offentliggøres om få dage, selv om vi endnu ikke ved, om det norske valg har påvirket Norges stilling til spørgsmålet.

Så længe vi ikke har større kendskab til det europæiske frihandelsområdes muligheder og realiteterne bag de forventninger, som OEECs forhandlinger har skabt hos mange, og som er meget store, må det imidlertid være rigtigst, at regeringen længst muligt bevarer forhandlingsmulighederne over for de to toldunionsplaner.

Disse ord skal ikke tjene til at tilsløre, at der kan anføres vægtige argumenter for en tilslutning til de seks, men det, der har præget debatten hidtil, har været, at tilhængerne ikke i samme grad har ladet modargumenterne komme frem til prøvelse. Mest ømfindtlige er vel landbrugets interesser; og svælget mellem de ønskemål, landbruget har, og den stilling, vore konkurrenter har tiltænkt os, er endnu så stort, at det synes næsten uoverstigeligt. Derfor må vi gøre os enhver tænkelig anstrengelse for at få landbruget placeret gunstigst muligt. Det er i hver eneste dansk borgers interesse.

Vi må for enhver pris søge at opnå, at landbruget sidestilles med sine konkurrenter, d. v. s. at alle de barrierer, der siden krigen er opbygget rundt omkring os for at hindre vore fødevarers frie passage til fremmede markeder, nedbrydes, således at der skabes en betydelig friere stilling for landbrugseksporten, end denne har i dag.

Også industrien, handelen, håndværket og fiskeriet har tunge problemer at imødesee. De er måske mindre skæbnesvangre for helheden, fordi hensynene i den enkelte bran-

che er indbyrdes modstridende. Det nye marked kan være til gavn for den ene og til skade for den anden i samme branche. Men et hovedhensyn står her over mange andre hensyn. Det er industriens konkurrenceevne. Jeg tror, at for mange føler sig beroliget ved tanken om, at det jo egentlig er gået meget godt med vor industri. Den har klaret sig nogenlunde, har udvidet sin produktion, sin andel af eksporten, sin beskæftigelse og har gennemført en vis rationalisering. Den klarer sig jo nogenlunde i sammenligning med andre landes industri.

Jeg vil gerne her advare imod overdreven tryghedsfølelse. Vi har hidtil haft et delvis lukket marked, og vi har indrettet os på baggrund af et lille, men til en vis grad beskyttet hjemmemarked uden for stor konkurrence, navnlig fordi der under og efter krigen har været mangel på midler til opbygning af konkurrerende virksomhed. Den store eksportstigning trues også i meget, meget høj grad af den vældige tyske industriekspansion.

Den dag, grænserne åbnes, står vore virksomheder i flere brancher over for industrier, der er større, allerede indrettet på større markeder og mere specialiserede. Vore egne har i kraft af manglende midler til investering og i den høje rente et handicap, som først vil ophæves efter nogen tids forløb inden for et område med fri pengebevægelighed. Men det er netop startvilkårene, der er så afgørende. I en industrikonkurrence har en god konsolidering eller en allerede gennemført rationalisering selvforstærkende virkning, mens svaghed hurtigt avler ny svaghed. Det tror jeg er en ting, som man bør give megen agt på under overvejelserne af vor stilling den dag, vi eventuelt skal til at gå over i et nyt markedsområde.

Der har ikke før været grund til at tale industriens sag så stærkt som nu, på dette allerede sene tidspunkt, da vort erhvervslivs arbejdsområde måske skal være det halve Europa — de seks — eller måske det hele Europa. Jeg brugte i den storpolitiske debat i juni den vending, at det ikke kunne siges for stærkt, hvor nødvendigt det var, at denne erhvervsgruppe nu kom ud af den pengebød, der har lammet den så længe.

Denne sandhed er ved at blive skæbnesvanger, fordi det for tiden mest er produktionsgoderne set i forhold til forbrugs-